

ป่วยข้อเพรา-ยุงลายกัด

Dr. V

เด็กหญิงงามตา เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร เพื่อไปเข้าค่ายกับทางโรงเรียน ที่จังหวัดตรัง หลังจากกลับมาบ้านได้ 7 วัน ก็มีไข้สูง คลื่นไส้อาเจียน ผื่นแดงคันตามตัวและแขนขา และปวดข้อมือและข้อมือทั้ง 2 ข้าง ส่องสามารถพบร่วมกับไข้เพื่อนอิก 2 คน ที่ไปเข้าค่ายด้วยกันกลับมา มีอาการคล้ายๆ กัน คือมีไข้และผื่นขึ้น จากการตรวจพบว่าข้อมือและข้อมือ

ทั้ง 2 ข้างบวมแดง และมีผื่นแดงๆ ไม่นูน ขันทั้งตัว การตรวจเลือดพบว่าเด็กทั้งสามคนเป็น โรคไข้ปอดข้ออุณหภูมิ หรือ ไข้ชิกุนกุนยา

* โรคนี้มีนานาชนิดหรือยัง ทำไม่ໄมเคยได้ยินเชื้อรอนี้เลย

โรคนี้ไม่ได้เป็นโรคที่พบใหม่ พบร่วมประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2501 แล้ว แต่ไม่ค่อยมีการระบาดมากนัก คนจึงไม่ค่อยรู้จัก ครั้งหลังสุดมีการระบาดในภาคใต้ของประเทศไทย ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2551

* โรคเนื้อเกิดจากอะไร

โรคเกิดจากการติดเชื้อไวรัสชิกุนกุนยา (*Chikungunya*) ซึ่งติดต่อโดยยุงลาย ในประเทศไทยพบว่าทั้งยุงลายบ้านและยุงลายสวน (ซึ่งเป็นชนิดเดียวกับยุงลายที่นำเชื้อไข้เลือดออก) สามารถนำโรคนี้ได้ ในภาคใต้พบว่าการระบาดเกิดจากยุงลายสวนกัดขณะที่ออกไปทำงานในสวนยางพาราซึ่งอยู่ใกล้บ้าน การที่มีโรคระบาดในภาคใต้เป็นเวลานาน เพราะภาคใต้มีฤดูฝนยาวนานยุงจึงแพร่พันธุ์ได้รวดเร็ว แต่การกำจัดยุงทำได้ลำบาก ส่วนหนึ่งเพราะปัญหาความไม่สงบโดยเฉพาะในสามจังหวัดชายแดนใต้ ทำให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขไม่สามารถเข้าพื้นที่เพื่อควบคุมและกำจัดยุงลายได้

* อาการของโรคเป็นอย่างไร

อาการของโรคมักมีไข้สูงเฉียบพลัน มีผื่นแดงตามลำตัวและแขนขา ปวดหรือบวมตามข้อ ซึ่งมักเป็นข้อมือ นิ้วมือหรือเท้า ในผู้ใหญ่อาจรุนแรง จนขับข้อไม่ได้หรือเดินไม่ได้ ซึ่งโดยส่วนใหญ่การปวดข้อจะหายได้เอง ใน 1-2 สัปดาห์ นอกจากบางคนอาจปวดข้อนานเป็นเดือนหรือปี พบรุ้งป่วยในทุกอายุ แต่พบมากในผู้ใหญ่ซึ่งไปทำงานนอกบ้าน ในประเทศไทยยังไม่พบ ผู้ป่วยมีอาการรุนแรงจนเสียชีวิต และหลังจากเป็นแล้วจะมีภูมิคุ้มกันไปตลอดชีวิต

* ถ้ามีอาการไข้แล้วปวดข้อ..แปลว่าเป็นโรคนี้แน่ หรือเปล่า

โรคนี้บางครั้งจะคล้ายไข้เลือดออกมาก เพราะมีไข้สูง (เด็กเล็กๆ อาจซักจากไข้สูง) ปวดเมื่อยตัว ปวดข้อ และมีผื่นได้คล้ายๆ กัน แต่โรคนี้มักจะไม่มีเลือดออก และไม่ช็อก อย่างไรก็ตามหากไม่แน่ใจ ควรหาหมอเพื่อตรวจให้แน่นอน

ในคนสูงอายุ โรคนี้อาจคล้ายโรคปวดข้อจากสาเหตุอื่น เช่น เก้าเต้ ข้ออักเสบติดเชื้อ จึงควรหาหมอเพื่อตรวจและทำการรักษาที่ถูกต้อง

* โรคนี้รักษาอย่างไร

โรคนี้ยังไม่มียารักษาโดยเฉพาะ และไม่มีวัคซีนป้องกัน จึงเป็นการรักษาตามอาการ คือ ให้ยาลดไข้ ยาลดอาการปวดข้อ และลดอาการคัน คนไข้ที่ปวดข้อมาก ควรพักจนกว่าจะดีขึ้น

* จะป้องกันไม่ให้ตัวเองและคนอื่นเป็นโรคอย่างไร

1. ตัวคนไข้เองต้องลดโอกาสการแพร่เชื้อไปยังผู้อื่น โดยช่วง 7 วันหลังจากเริ่มมีไข้ ควรป้องกันการถูกยุงกัด และนอนแยกจากคนอื่น
2. ป้องกันตนเองไม่ให้ถูกยุงกัด โดยสวมเสื้อผ้าที่มิดชิด ทายากันยุงและนอนกลางมุ้งหรือใช้มุ้งลวด
3. กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ทั้งในบ้านและรอบบ้าน

